

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Central – D. Babălău
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila

D E C I Z I E

28 martie 2018 mun. Chișinău
Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari și Luiza Gafton

examinând recursul declarat de Svetlana Cuzuioc, prin intermediul avocatului Constantin Bria,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cuzuioc Svetlana, prin intermediul avocatului Constantin Bria, împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la anularea răspunsurilor, avizului de plată a impozitului pe avere și obligarea restituirii sumei,

împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018, prin care s-a respins cererea de repunere în termen a cererii de apel și s-a restituit apelul ca fiind depus tardiv

c o n s t a t ă

Prin procura din 10 septembrie 2015 Sloninov Serghei a fost împuternicit de Cuzuioc Svetlana să-i reprezinte interesele în instanța de judecată (f.d. 18), iar prin mandatul din 27 martie 2017 avocatul Constantin Bria a fost împuternicit de Sloninov Sergiu să acorde Svetlanei Cuzuioc asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a semna și depune cerere de chemare în judecată, de a ataca hotărârea judecătorească (f.d. 23).

La 31 martie 2017 avocatul Bria Constantin a depus în interesele Svetlanei Cuzuioc cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la anularea răspunsurilor, avizului de plată a impozitului pe avere și obligarea restituirii sumei.

În motivarea cererii de chemare în judecată avocatul Bria Constantin a indicat că Cuzuioc Svetlana la 14 decembrie 2016 a primit avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2016, emis la 30 noiembrie 2016 privind impunerea cu impozit în mărime de 0,8% în temeiul art. 287³ alin. (1), 287⁴ Codul fiscal a imobilelor: apartamentul XXXX și apartamentul nr. YYYY și care sunt proprietate comună a soților Cuzuioc Svetlana și Cuzuioc Nicolae.

Pentru a nu omite termenul stabilit în art. 287⁷ Codul fiscal, la 15 decembrie 2016 avizul de plată a fost achitat.

Consideră că avizul de plată a impozitului pe avere pentru anul 2016 este ilegal, considerent din care l-a contestat la 22 decembrie 2016 prin prezentarea unui dezacord în privința acestuia.

La 09 ianuarie 2017 a primit răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău din 03 ianuarie 2017, pe care îl consideră ilegal.

A concretizat că a contestat răspunsul Inspectoratului Fiscal de Stat mun. Chișinău din 03 ianuarie 2017, însă prin răspunsul din 31 ianuarie 2017 contestația sa a fost respinsă.

Valoarea apartamentului XXXX cu suprafața de 92,20 m.p. este de 631 821 lei, iar a apartamentului nr. YYYY, cu suprafața de 145 m.p., este de 913 199 lei și aceste bunuri au o suprafață totală de 237,8 m.p. și o valoare totală de 1 544 939 lei.

Însă, din suprafața de 237,8 m.p.- $\frac{1}{2}$ (118,9 m.p.) aparține lui Cuzuioc Nicolai și $\frac{1}{2}$ (118,9 m.p.) Svetlanei Cuzuioc, iar din valoarea de 1 544 939 lei – $\frac{1}{2}$ (772 469,5 lei) aparține lui Cuzuioc Nicolae și $\frac{1}{2}$ (772 469,5 lei) aparține Svetlanei Cuzuioc.

A mai indicat că soții Cuzuioc sunt stabiliți cu traiul în afara Republicii Moldova, fiind și cetățeni ai Statelor Unite ale Americii.

A precizat că Sloninov Sergiu a depus în baza procurii la 27 februarie 2017 prezenta cerere de chemare în judecată, însă a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. e) Codul de procedură civilă și pe care a recepționat-o la 24 martie 2017, considerent din care solicită repunerea cererii de chemare în judecată în termen.

Avocatul Bria Constantin cere anularea răspunsului Serviciului Fiscal de Stat nr. 26-08/3-12 11062/1376 din 31 ianuarie 2017; răspunsului Inspectoratului Fiscal de Stat pe mun. Chișinău nr. 01-05/8-4-15 din 03 ianuarie 2017, avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2016 nr. 0000054265 din 30 noiembrie 2016 emis pe numele Svetlanei Cuzuioc și obligarea Serviciului Fiscal de Stat să ramburseze suma în mărime de 12 359,51 lei achitată conform avizului de plată a impozitului pe avere pentru anul 2016 (f.d. 3-7).

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Central din 23 august 2017 s-a respins cererea de repunere în termen a cererii de chemare în judecată și s-a respins cererea de chemare în judecată ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție (f.d. 58, 67-74).

La 02 octombrie 2017 avocatul Bria Constantin a declarat în interesele Svetlanei Cuzuioc apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 23 august 2017, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 64-66).

La 22 ianuarie 2018 avocatul Bria Constantin a depus în interesele Svetlanei Cuzuioc apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 23 august 2017 (f.d. 87-90).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 24 ianuarie 2018 a respins cererea de repunere în termen a cererii de apel și a restituit apelul declarat de Svetlana Cuzuioc ca fiind depus tardiv (f.d. 95-97).

La 02 februarie 2018 avocatul Bria Constantin a depus în interesele Svetlanei Cuzuioc recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii și emiterii unei noi încheieri de admitere spre examinare a cererii de apel.

În motivarea cererii de recurs avocatul Bria Constantin a indicat că Svetlana Cuzuioc nu a participat în ședința de judecată din 23 august 2017 și nu a fost citată, fiind stabilită cu traiul în Statele Unite ale Americii.

În calitate de avocat al Svetlanei Cuzuioc nu a fost prezent la ședința de judecată din 23 august 2017, fiind antrenat în altă ședință de judecată, iar dispozitivul hotărârii primei instanțe nu a fost expediat în adresa sa în termenul legal stabilit la art. 236 alin. (4) Codul de procedură civilă.

A mai indicat că actele pricinii atestă că dispozitivul hotărârii a fost recepționat de Sergiu Sloninov la 29 septembrie 2017 și imediat i-a fost comunicat lui, motiv din care a depus cererea de apel la 02 octombrie 2017.

În conformitate cu art. 426 alin. (1) și (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se depune și se examinează în modul stabilit de prezentul capitol, cu excepțiile stabilite de prezenta secțiune.

Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind argumentele recursului în raport cu materialele pricinii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este depus în termen, însă este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea încheierii din următoarele motive.

Recursul declarat de avocatul Bria Constantin în interesele Svetlanei Cuzuioc la 02 februarie 2018 împotriva încheierii din 24 ianuarie 2018 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele pricinii rezultă că la 26 mai 2017 avocatul Bria Constantin în interesele Svetlanei Cuzuioc a depus cerere de examinare în lipsă a cererii de chemare în judecată (f.d. 50).

Materialul probator mai atestă că în ședința de judecată din 29 mai 2017 avocatul Bria Constantin în interesele Svetlanei Cuzuioc nu s-a prezentat (f.d. 52), ședința de judecată fiind amânată pentru 23 august 2017 (f.d. 52).

Judecătoria Chișinău sediul Central i-a comunicat avocatului Bria Constantin despre examinarea cauzei la 23 august 2017, expediind în adresa acestuia și copia referinței (f.d. 54), citația fiind recepționată de destinatar la 15 iunie 2017, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele pricinii (f.d. 55).

În ședința de judecată din 23 august 2017, la care s-a pronunțat dispozitivul hotărârii, avocatul Bria Constantin nu s-a prezentat, deși a fost citat conform rigorilor legii procesuale civile (f.d. 56-57).

Din actele pricinii mai rezultă că la 13 septembrie 2017 Judecătoria Centru mun. Chișinău a expediat lui Sergiu Sloninov și avocatului Bria Constantin copia dispozitivului din 23 august 2017 (f.d. 60-61), care conform avizului de recepție anexat la materialele pricinii a fost recepționat de ultimul destinatar la 02 octombrie 2017 (f.d. 62).

La 02 octombrie 2017 avocatul Bria Constantin a declarat în interesele Svetlanei Cuzuioc apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 23 august 2017, solicitând repunerea apelului în termen, admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 64-66).

În conformitate cu art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

În corespundere cu norma de drept citată, termenul pentru declararea apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început a curge la 24 august 2017 și a expirat la 22 septembrie 2017.

În conformitate cu art. 111 alin. (1), (2) și (3) Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească.

Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade.

Contrar prevederilor art. 362 alin. (1) Codul de procedură civilă, avocatul Bria Constantin a depus în interesele Svetlanei Cuzuioc apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe la 02 octombrie 2017 după expirarea termenului de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii din 23 august 2017.

În conformitate cu art. 116 alin.(1) și (3) Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Avocatul Bria Constantin a invocat temei de repunere în termen a cererii de apel faptul că nu a fost prezent în ședința de judecată din 23 august 2017, la care s-a pronunțat dispozitivul hotărârii și că dispozitivul a fost expediat în adresa sa peste termenul stabilit de art. 236 alin. (4) Codul de procedură civilă.

Invocarea faptului că nu a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii nu constituie temei de repunere în termen a cererii de apel, în condițiile în care avocatul Bria Constantin a fost citat conform rigorilor legale pentru ședința de judecată din 23 august 2017 la care s-a pronunțat dispozitivul hotărârii, deși acesta anterior a solicitat examinarea pricinii în lipsă.

În conformitate cu art. 236 alin. (4) Codul de procedură civilă, participanții care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului hotărârii primesc copia hotărârii în decurs de 5 zile.

Încălcarea de către Judecătoria Chișinău sediul Central a termenului stabilit de art. 236 alin. (4) Codul de procedură civilă pentru expedierea copiei hotărârii în adresa participanților care nu au fost prezenți la pronunțarea dispozitivului, nu este suficient de fundamentată și care ar constitui temei de admitere a recursului.

Or, instanța de apel întemeiat a constatat că Bria Constantin activând în calitate de avocat, a avut posibilitate de a se interesa despre cursul examinării cauzei și ședința de judecată din 23 august 2017 prin intermediul informației publice pe portalul instanțelor judecătorești instante.justice.md, unde sunt salvate rezultatele ședințelor de judecată și unde la 25 august 2017 a fost plasat dispozitivul hotărârii.

În acest sens, nu poate fi reținut nici argumentul că Svetlana Busuioc se află peste hotarele țării, în situația în care informația despre cursul examinării cauzei se publică pe pagina de internet.

În conformitate cu art. 75 alin. (4) Codul de procedură civilă, actele procedurale efectuate de reprezentant în limitele împuternicirilor sale sunt obligatorii pentru persoana reprezentată în măsura în care ele ar fi fost efectuate de ea însăși. Culpă reprezentantului este echivalentă culpei părții.

În conformitate cu art. 10 alin. (1) Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil,

care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural.

Avocatul Bria Constantin nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen, iar instanța de apel corect a respins cererea de repunere a apelului în termen, restituind cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului de declarare.

În conformitate cu art. 56 alin. (3) Codul de procedură civilă, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Articolul 61 alin. (1) Codul de procedură civilă expres prevede că părțile sunt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău corect a respins demersul de repunere a apelului în termen ca fiind neîntemeiat și a restituit cererea de apel declarată ca fiind depusă tardiv.

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Încheierea Curții de Apel Chișinău din 02 noiembrie 2017 este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

În hotărârea Ponomaryov vs. Ucraina 3236/03 din 03 aprilie 2008, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că dacă termenul pentru introducerea unei căi ordinare de atac este reînnoit după un interval considerabil și pentru motive care nu par să fie foarte convingătoare, o asemenea decizie ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac. Curtea a admis că revine în primul rând instanțelor interne să decidă asupra repunerii în termenul de introducere a căii ordinare de atac, dar ele nu se bucură de o marjă de apreciere nelimitată. Instanțele sunt obligate să indice motivele pentru care au acceptat repunerea în termen. Un asemenea motiv ar putea fi, spre exemplu, necomunicarea hotărârii luate în proces de către autoritățile competente ale statului. Chiar și atunci, totuși, posibilitatea repunerii în termen nu ar fi nelimitată, dată fiind obligația părților de a se interesa, la intervale rezonabile, de stadiul procesului de care ele au cunoștință.

În cauzele Ceachir contra Moldovei din 15 ianuarie 2008 și Melnic contra Moldovei din 14 noiembrie 2006, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că prin neaducerea vreunui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către pârâți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale încalcă drepturile reclamantilor la un proces echitabil.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa constantă a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protejarea drepturilor sale de acces la instanță (a se vedea cauzele Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Svetlana Cuzuioc, prin intermediul avocatului Constantin Bria.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2018, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Cuzuioc Svetlana, prin intermediul avocatului Constantin Bria, împotriva Inspectoratului Fiscal Principal de Stat cu privire la anularea răspunsurilor, avizului de plată a impozitului pe avere și obligarea restituirii sumei.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Dumitru Mardari

Luiza Gafton